

Не так уже й давно в невеличкому містечку Касл-Рок, штат Мейн, одного дня з'явилося чудовисько. Воно вбило офіціантку Альму Фречетт у 1970-му, жінку на ім'я Полін Тутейкер і старшокласницю Шеріл Муді в 1971-му, красуню Керол Данбаргер у 74-му, вчительку Етту Рінгголд восени 75-го і, нарешті, школярку Мері Кейт Гендрасен на початку зими того ж року.

Це не був ні перевертень, ні вампір, ані зомбі чи ще якась безіменна потвора з зачарованого лісу або снігових рівнин. Це був простий поліцейський на ім'я Френк Додд, що мав психічні розлади на сексуальному ґрунті. Один хороший хлопець, якого звали Джон Сміт, не без допомоги чогось на кшталт магічного обряду зумів розкрити його ім'я; та перш ніж Френка встигли схопити, — так, мабуть, було краще для всіх, — він укоротив собі віку.

Звістка, зрозуміло, трохи шокувала людей, та в основному вони відчували полегшення — від того, що чудовисько, яке сповнювало страхом їхні сновидіння, нарешті мертве. Разом із тілом Френка Додда було поховано й нічні кошмари містечка.

Хоч у наш освічений час батькам добре відомо про психологічні травми, яких вони можуть завдати дітям, та знайшлися-таки в Касл-Року батьки — хоч, може, то була й бабуся, — які, намагаючись заспокоїти дітей, казали: «Як не будете чемні й не пильнуватимете, прийде Френк Додд і забере вас».

Тоді, звичайно ж, наставала тиша і діти позирали на темні вікна, думаючи про Френка Додда, що підкрадається у своєму блискучому чорному плащі і душить... і душить... і душить...

«Він там», — чути бабусин шепіт; а в димарі вітер висвистує навколо накривки старого казана, що нею затулили комин.

«Він там; якщо не будете чемні, то, коли всі поснуть, ви можете побачити його у вікні своєї кімнати, а може, якось серед ночі він сидітиме просто у вашій шафі, дивитиметься на вас і усміхатиметься, тримаючи в одній руці знак СТОП, як тоді, коли переводив дітей через вулицю, а в другій бритву, якою він себе порізав. Тож цить, дітки...»

Та все-таки кінець є кінець. Звичайно, лишилися нічні жахи, лишилися діти, які боялися заснути вночі, а будинок Доддів, що тепер стояв порожній, — мати Френка невдовзі померла від серцевого нападу — швидко зажив слави будинку з привидами, і його намагались оминати; та все це були тимчасові і, мабуть, неминучі наслідки низки безглузких смертей.

Та спливав час, цілих п'ять років.

Чудовисько зникло. Чудовисько було мертве. Френк Додд тлів у своїй домовині.

Усе правильно, крім одного: чудовиська не помирають. Перевертні, вампіри, зомбі чи інші безіменні істоти зі снігових пустель. Чудовиська не помирають.

Воно повернулося в Касл-Рок улітку 1980-го.

Однієї травневої ночі, невдовзі після півночі, чотирирічний Тед Трентон устав, щоб сходити в туалет. Він виліз із ліжка і, по дорозі спускаючи піжамні штанці, напівсонний, рушив до трохи прочинених дверей, крізь які пробивалося бліде світло. Зробивши своє діло і спустивши воду, він повернувся до ліжка, натягнув ковдру і саме в цю мить побачив істоту в шафі.

Істота була присадкувата, з широченними плечима та схиленою набік головою, що на тлі плечей видавалася маленькою, з глибоко запалими очима, які бурштиновим вогником жевріли у темряві, — хтось ніби напівлюдина-напіввовк; ці очі пильно стежили за ним; він сів, волосся стало дибки, внизу живота забігали мурашки, подих виривався з горла, ніби свист зимового вітру; очі божевільно сміялися, віщуючи страшну смерть і музику криків, які ніхто не почує, — очі істоти у шафі.

Він чув її хрипке гарчання, вловлював солодкавий запах мертвечини.

Тед Трентон затулив очі долонями, набрав у груди повітря і закричав.

Приглушений вигук із сусідньої кімнати — це батько.

Зляканий зойк: «Що сталося?» — мати.

Швидкі кроки. Коли вони увійшли, Тед, не прибираючи зовсім долоні з очей, знову заглянув до шафи. Воно все ще було там і зловісно гарчало, ніби промовляючи: «Прийшли! Ну й нехай! Але вони точно підуть, а тоді...»

Спалахнуло світло. Вік і Донна Трентони підійшли до його ліжка і, побачивши бліде, як крейда, обличчя й вирячені очі, стурбовано перезирнулися.

— Я хіба не казала, що три хот-доги — це забагато, Віку? — промовила, ні, радше просичала мати.

Тато сів на ліжко і, обійнявши його однією рукою, запитав:

— Що сталося?

Тед знову наважився зазирнути в темну пащу шафи.

Чудовиська не було. Замість голодної тварюки там лежали лише дві нерівні купи ковдр, які Донна ще з зими так і не збралася віднести на горище, що було аж на третьому поверсі. Вони були складені на стільці, Тед вилазив на нього, коли хотів дістати щось із горішньої полиці. Замість трикутної кудлатої голови, схиленої набік із хижим і водночас питальним виразом, він побачив свого плюшевого ведмедика, що лежав на більшій купі ковдр; замість зловісного погляду запалих бурштинових очей — карі скляні намистинки, якими ведмедик приязно дивився на світ.

— Що сталося, Тедді? — знову запитав батько.

— Чудовисько, там у шафі, — вимовив Тед, заходячись слізьми.

Мати сіла з іншого боку. Як могли, вони намагалися його заспокоїти, кажучи все, що належить у таких ситуаціях: що чудовиськ не існує, що йому просто наснився поганий сон, мама сказала, що тіні іноді можуть набирати обрисів страшних істот, яких часто показують по телевізору і малюють у коміксах. А тато сказав, що все гаразд, і в їхньому гарному будиночку ніщо не може на нього напасти. Тед згідливо кивнув, хоча знав, що це не так.

Тато пояснив, що купи ковдр у темряві стали схожими на скоцюрблені плечі, плюшевий ведмедик — на схилену голову, а світло з ванної, відбиваючись у його скляних очах, зробило їх схожими на очі справжньої тварини.

— А зараз, Тедді, поглянь на мене, дивись уважно.

Хлопчик подивився.

Тато взяв ковдри й засунув їх глибоко в шафу. Тед почув, як тихо дзенькнули вішаки, вони розмовляли про тата своєю кумедною вішацькою мовою, і хлопчик ледь усміхнувся. Мама це помітила і з полегшенням усміхнулась у відповідь.

Батько відійшов від шафи, взяв ведмедика і вклав його в руки Теда.

— А на завершення, — проголосив тато з урочистим поклоном, розсмішивши Теда і маму, — ось вам найголовніше: крісло.

Він різко зачинив двері шафи й підпер їх кріслом. Повернувшись до ліжка, він усе ще всміхався, та погляд мав серйозний.

— Тепер добре?

— Так, — відповів Тед, потім через силу додав:

— Але воно було там. Я бачив... Справді...

— Ти бачив його тільки у своїй уяві, — промовив тато, скуйовдивши йому волосся великою теплою рукою. — У шафі ніякого чудовиська не було, принаймні справжнього. Монстри бувають тільки в книжках і твоїй уяві, Тедді.

Він переводив погляд з мами на батька, вдивлявся в їхні великі, рідні обличчя.

— Справді?

— Авжеж, — сказала мама, — а тепер, хлопче, встань і сходи в туалет.

— Уже ходив. Через це я й прокинувся.

— Чому б тобі просто мене не послухати? — сказала мама. Дорослі ніколи не вірять дітям.

Мати спостерігала, як він пішов в туалет і витиснув із себе кілька крапель.

— Ось бачиш, тобі *треба* було сходити.

У розпачі Тед кивнув. Ліг у ліжко. Його вкрили ковдрою. Поцілували.

Щойно батьки пішли до дверей, страх знову накрив його плащем холодного туману. Наче саван, пропахлий безнадією смерті. «Будь ласка, — билася в мозку одна-єдина думка, — будь ласка, будь ласка, будь ласка...»

Мабуть, тато щось відчув — уже тримаючи руку на вимикачі, він обернувся:

— Ніяких монстрів, чуєш, Теде?

— Так, тату, — відповів Тед, бо в цю мить батьків погляд став якимось далеким і потьмареним, ніби і його самого треба було в цьому переконати. — Ніяких монстрів.

«Крім того, що сидить у шафі».

Світло згасло.

— Добраніч, Теде, — долинув до нього тихий і лагідний мамин голос.

«Мамо, будь обережна, — благав він подумки, — вони ж їдять жінок. У кіно вони завжди викрадають їх, а потім з'їдають. Будь ласка, будь ласка, будь ласка...»

Але вони пішли.

Отож чотирирічний Тед Трентон лежав у ліжку, весь вкрившись гусячою шкірою, із заляканими, мов шарніри з дитячого конструктора, м'язами. Він натяг ковдру аж до підборіддя й однією рукою притис ведмедика до грудей. Зі стіни на нього дивився Люк Скайвокер, з іншої стіни, стоячи на сокодавці, весело вишкірявся бурдучок. «Якщо життя дає тобі лимони, зроби з них лимонад», — нахабно закликала тваринка. На третій стіні була вся строката команда з «Вулиці Сезам»: Великий Птах, Берт, Ерні, Оскар, Гровер. Добрі обереги; добрі чари. Та на даху голосить і гуготить у чорних ринвах вітер! Ні, цієї ночі йому не вдасться заснути.

Та потроху гусяча шкіра зникла, а заляклі м'язи-шарніри розслабилися. Думки почали розпливатися...

Аж раптом новий звук, значно ближчий, ніж виття вітру за вікном, змусив його прокинутись і знову втупитись у темряву.

Завіси на дверях шафи.

Р-р-ри-и-и-ип...

Звук був настільки тонкий і високий, що його могли почути хіба собаки й маленькі хлопчики, які не сплять уночі. Шафа

відчинялася повільно й неухильно, дюйм за дюймом роззявляючи свою мертву, темну пащу.

Усередині було чудовисько. З непомірно широкими плечима і схиленою набік головою, воно сиділо на тому самому місці й вишкірялося до нього з темряви; бурштинові очі світилися якоюсь тупою хитрістю.

«Я ж казав тобі, що вони підуть, — прошепотіло чудовисько, — вони завжди так роблять. І тоді я можу повернутися. Мені *подобається* повертатись, Теде. І ти мені теж подобаєшся. Тепер я приходитиму щоночі і щоночі підходитиму трохи ближче до твого ліжка... і ще трохи ближче... аж поки одного разу, перш ніж ти встигнеш їх покликати, *зовсім поруч* ти почувеш гарчання, моє гарчання, Теде. Тоді я кинуся на тебе і з'їм, і ти будеш у мене всередині».

Як зачарований, він не міг відірвати нажаханих очей від істоти в шафі. У ній було щось майже... майже знайоме. Щось, що він майже впізнав. І оте «майже» було найгірше. Тому що...

«Тому що я божевільний, Теде. І я тут. Я був тут увесь час. Колись мене звали Френк Додд, я вбивав жінок і, можливо, поїдав їх. Я завжди був тут, крутився поблизу і весь час був насторожі. Я — чудовисько, Теде, старе чудовисько, і скоро ти будеш моїм. Відчуваєш, як я наближаюся? Все ближче, ближче...»

Може, голос вчувався йому в шиплячому диханні потвори, а може, то був голос вітру. Так чи інакше, це не мало значення. Він слухав, весь затерплий від жаху і майже непритомний (але ж яким безмежно далеким був сон); він дивився в темне, ошкірене, майже знайоме обличчя. Ні, цієї ночі він більше не зможе заснути, а можливо, взагалі ніколи не зможе.

Але трохи пізніше, десь близько першої, — мабуть, тому, що був маленьким хлопчиком, — Тед усе-таки задрімав. То був неглибокий сон, у якому величезні кудлаті потвори з білими зубами переслідували його, доки він не поринув у міцний сон без сновидінь.

Вітер і далі вів довгу розмову з ринвами. На небі з'явився білий ріжок весняного місяця. Далеко-далеко, десь у тихому нічному лузі або на оточеній соснами лісовій прогаліні, люто загавкав собака. Потім запала тиша.